

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ด้านคือ (1) วัตถุประสงค์เชิงทฤษฎี เพื่อศึกษาสภาพและรูปแบบการดำเนินงานรวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (2) วัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรโดยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน

เครื่องมือ

การศึกษาขั้นตอนแรก เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม การศึกษาในขั้นตอนที่สอง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน แบบวัดความพึงพอใจ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การดำเนินงาน

การศึกษาขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศในวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยสารพัดช่าง 55 แห่ง จำนวน 737 คน การศึกษาขั้นตอนที่ 2 เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการประกันคุณภาพภายใน และทดลองใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา 5 แห่ง จำนวน 50 คน

เครื่องมือ

การศึกษาขั้นตอนแรก เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม การศึกษาในขั้นตอนที่สอง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพภายใน แบบวัดความพึงพอใจ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า สถานศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งได้ดำเนินการและมีหลักฐานการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำหนดแผนและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาคุณภาพภายใน การกำหนดเป้าหมายและกรอบการประเมิน การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ การกำหนดภาระงานความรับผิดชอบของบุคลากรที่ทำประกันคุณภาพภายใน และการให้ความรู้กับบุคลากร สถานศึกษาจำนวนน้อยได้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกร่วมงานประกันคุณภาพ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และพัฒนาการประกันคุณภาพ

บุคลากรมากกว่าร้อยละ 97 มีความเห็นว่า ด้านปัจจัยนำเข้าควรกำหนดตัวบ่งชี้ด้านการวางแผน นโยบาย บุคลากร และสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการควรกำหนดตัวบ่งชี้ด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการประกันคุณภาพ ด้านผลลัพธ์ควรกำหนดตัวบ่งชี้ที่เป็นผลของการบริหารจัดการการเรียนการสอน การให้บริการ การใช้งบประมาณ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ความพึงพอใจของผู้เรียนและสังคม

รูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามความเห็นของบุคลากร ควรมี 6 ขั้นตอนคือ การเตรียมความพร้อม การวางแผนการปฏิบัติงาน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบประเมินผล การนำผลมาปรับปรุงงาน และการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานที่ควรกำหนดให้การประกันคุณภาพ ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการซึ่งเป็นการบริหารจัดการ และมาตรฐานด้านปัจจัยซึ่งเป็นองค์ประกอบสนับสนุน เครื่องมือหลักฐานที่ถูกระบุให้ใช้วัด/ประเมินตามมาตรฐานด้านผู้เรียนซึ่งเป็นตัวแปรเชิงคุณสมบัติ หรือ คุณลักษณะ 3 อันดับแรก ได้แก่ แบบสังเกต แบบวัดทัศนคติ และแบบสอบถาม เครื่องมือหลักฐานที่ถูกระบุให้ใช้ 3 อันดับแรกของมาตรฐานด้านกระบวนการ ได้แก่ แบบสอบถาม บันทึกข้อมูล และแผนการสอน เครื่องมือหลักฐานที่ถูกระบุให้ใช้ 3 อันดับแรกของมาตรฐานด้านปัจจัย ได้แก่ แบบสอบถาม บันทึกข้อมูล และแบบสังเกต

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้ประสบความสำเร็จมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหาร รองลงไปได้แก่ ระบบงานภายในสถานศึกษา และคณะกรรมการประกันคุณภาพ

ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการประกันคุณภาพภายใน เป็นหลักสูตรระยะสั้นเน้นการฝึกปฏิบัติ ใช้เวลาการฝึกอบรม 28 - 35 ชั่วโมง มีสาระเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป ด้านการประกันคุณภาพ มาตรฐานคุณภาพ การเขียนรายงานตนเอง (Self Study Report) การเขียนรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) และการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Quality Audit) สื่อประกอบการฝึกอบรม ได้แก่ เอกสารประกอบการฝึกอบรม 5 ชุด วิธีการฝึกอบรม ใช้รูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเชิงทฤษฎีของแต่ละเนื้อหา และให้อภิปราย ฝึกทักษะในกลุ่มย่อย ให้นำเสนอในกลุ่มใหญ่ และให้ผลย้อนกลับ

ผลการศึกษาความพึงพอใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมพอใจ หลักสูตร วิธีการฝึกอบรม วิทยากร ผลการฝึกอบรม รวมทั้งบริการทั่วไปในระดับมาก แต่พอใจด้านเวลาและสื่อบรรยายในระดับ ปานกลาง หลังจากจบหลักสูตรฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกมีความรู้เพิ่มขึ้น

ABSTRACT

TE141732

This research had two main objectives: 1) Theoretical Objective – to study the situation and model of working performance as well as the factors that impact the quality assurance in educational institution, and 2) Practical Objective – to enhance the personnel quality by developing the training program on internal quality assurance.

Tools

In the first step, questionnaires were used as the tool. In the second step, the tools were internal quality assurance training program, questionnaire of satisfaction, and achievement test.

Procedure

The first step was survey the opinions of 737 respondents who worked in vocational institutes under the Vocational Department. Then the second step, the researchers developed the internal quality assurance training program, implemented and evaluated the program. The sample was group of 50 persons who worked in the institutes under the Vocational Department.

Results

The study on working performance situation relating to internal quality assurance was found that: more than half of institutions under the Vocational Department had evidence of planning and operating on setting plan, laying out the objectives of internal quality assurance development, setting framework of assessment, indicators and criterion, determination of workload for personnel who worked on internal quality assurance, and training for personnel. Few institutions appointed experts from outside to participate in the committee, reporting of self-assessment and developing quality assurance.

More than 97% of respondents believed that the input indicators should include planning, policy, personnel, and environment. The process indicators should include learning activities, administration, and quality assurance system. The output indicators should include the results of administration on curriculum, the result of services, budget usage, relation between the institutions and the community, satisfaction of learners and society.

According to the respondents, the model of implementation on internal quality assurance should consist of 6 steps: preparation, planning, operating as planned, assessment, reflecting and improvement, and self-assessment report.

The results of standards which should be applied to quality assurance were the standards of students, the standard of process which related to administration, and the standards of supporting factors. The first three mentioned tools to assess for standards of students were: observation form, attitude test, and questionnaire. The first three mentioned tools to assess standards of procedure were: questionnaire, memo, and lesson plan. The first three mentioned tools to assess input factors were: questionnaire, memo, and observation form.

This study indicated that the most important factor for a successful internal quality assurance program was the executives. The second and third important factors were internal working system within the institution, and quality assurance committee.

The result of developing the program: This training program was for application of internal quality assurance. It was a short program (28-35 hours) and focused on application. It concerned quality assurance, quality standards, self-study report, self-assessment report and quality audit. The training media included 5 sets of documents. The methods of training were : the presentation of theories, then discussion in small groups, presenting to all audience, and finally, the lecturers gave feedback.

For the satisfaction results, it was found that the trainees were highly satisfied with the program, the training methods, the lecturers, and the results of training. They were satisfied with the timing and media at the medium level. After the training, the participants achieved more knowledge.